

Vai Amatas novada pašvaldība sabiedrisko
kārtību un drošību nodrošina efektīvi,
ekonomiski un atbilstoši normatīvo aktu
prasībām?

Rīga 2018

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Revīzijas ziņojums

Vai Amatas novada pašvaldība sabiedrisko kārtību un drošību nodrošina efektīvi, ekonomiski un atbilstoši normatīvo aktu prasībām?

2018. gada 22. februārī

Likumības un lietderības revīzija “Vai pašvaldību rīcība ar mantu un finanšu līdzekļiem, piedaloties sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā, ir efektīva, ekonomiska un atbilst normatīvo aktu prasībām?”

Revīzija veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles Piektā revīzijas departamenta 2016. gada 5. decembra revīzijas uzdevumu Nr. 2.4.1-47/2016.

Vāka noformējumā izmantota fotogrāfija no tīmekļa vietnes <https://depositphotos.com/-152793114-l-2015-jpg.html>

Cienījamais lasītāj!

Pašvaldība ir viens no vairākiem spēlētājiem sabiedriskās kārtības nodrošināšanā. Lai iedzīvotāji savā pašvaldībā varētu justies droši, ir svarīga katra spēlētāja atbildīga un mērķtiecīga rīcība, kā arī laba visu iesaistīto pušu sadarbība.

Sadarbība ir vispirms svarīga, lai identificētu katrā pašvaldībā sabiedriskās kārtības jomā darāmos darbus. Bez sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju darba rezultātu vērtēšanas, bez informācijas no Valsts policijas saņemšanas, bez pašvaldības iedzīvotāju uzklaušanās, tas ir neiespējami vai vismaz ļoti grūti izdarāms.

Labs saimnieks nekaisa graudus no lidmašīnas, cerot, ka tie iesēties pareizajās dobītēs, bet gan rūpīgi iesēj tos paredzētajā laukā. Arī pašvaldības pienākumi nebeidzas ar institūcijas izveidošanu. Pašvaldībai ir jāiedod ceļa karte sabiedriskās kārtības jomā veicamajiem darbiem – vai tā būtu zāles applaušanas uzraudzība vai kas cits pašvaldībā aktuāls un tās iedzīvotājiem nepieciešams.

Sadarbība ir ne mazāk būtiska arī tieši veicot pasākumus sabiedriskās kārtības nodrošināšanai pašvaldībā. Pašvaldības izveidoto kontrolējošo iestāžu, Valsts policijas resursu apvienošana un

darba koordinēšana ir vēlama ne tikai lielu masu pasākumu norises laikā, bet nepieciešama arī ikdienas darbā.

Revīzijā, strādājot kopā ar pašvaldības darbiniekiem, mēs saskatījām iespējas pilnveidot darba plānošanu, kā arī rezultātu novērtēšanu un atspoguļošanu pašvaldības vadībai un iedzīvotājiem.

Pateicamies Amatas novada pašvaldības vadībai un darbiniekiem par sadarbību, sniedzot revīzijas veikšanai nepieciešamo informāciju un paskaidrojumus! Tas ļāva mums iegūt vispusīgu priekšstatu par sabiedrisko kārtību Amatas novada pašvaldības administratīvajā teritorijā un par jomu valstī kopumā.

Ar cieņu

departamenta direktors

Edgars Korčagins

Saturs

Kopsavilkums	6
Motivācija.....	6
Galvenie secinājumi	7
Būtiskākie ieteikumi.....	8
Revīzijas ziņojuma struktūra	8
Sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanas jomas apraksts	9
Kas valstī nodarbojas ar sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanu?	9
Sabiedriskās kārtības nodrošināšana Pašvaldībā	13
<i>Pašvaldības raksturojums</i>	13
Vai Pašvaldības darbība sabiedriskās kārtības nodrošināšanā ir efektīva?.....	14
Par ko liecina sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbības efektivitātes pašnovērtējums?	15
<i>Informētība par Valsts policijas darbu un aktuālajām sabiedriskās kārtības un drošības problēmām</i>	16
<i>Sabiedriskās kārtības un drošības problēmu vērtējums Pašvaldībā</i>	17
<i>Sadarbība un atbalsts sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā</i>	18
Vai Pašvaldībā tiek plānoti sabiedriskās kārtības un nodrošināšanas pasākumi un plānu izpilde tiek kontrolēta?	19
<i>Sabiedriskās kārtības nodrošināšanas darba plānošana un rezultatīvo rādītāju noteikšana</i>	19
<i>Sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbības rezultāti un panāktie uzlabojumi</i>	20
Pašvaldības viedoklis	22
Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes.....	22
Revīzijas mērķis	22
Juridiskais pamatojums	22
Revidentu un revidējamās vienības atbildība.....	23

Revīzijas apjoms.....	23
Revīzijas kritēriji.....	24
Revīzijas metodes.....	25
Pielikums. Sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbinieku pašnovērtējuma aptaujas rezultātu apkopojums.....	26
Atsauces.....	31

Kopsavilkums

Motivācija

Sabiedrībā aizvien aktuālāki kļūst jautājumi, kas skar valsts un pašvaldības kompetenci sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā, tāpēc ir būtiski saprast, kāda loma sabiedriskās kārtības nodrošināšanā ir atvēlēta vietējo pašvaldību institūcijām un kā tās iesaistās sabiedriskās kārtības nodrošināšanā.

Šobrīd spēkā esošais normatīvais regulējums paredz iespēju pašvaldībām, iesaistoties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, izveidot savas pašvaldības policijas, kas vairākās pašvaldībās arī ir izveidotas.

Policijas darbība mūsdienu sabiedrībā tiek vērtēta atbilstoši tam, cik efektīvi tiek nodrošināta sabiedriskā kārtība.

Tomēr vide, kurā darbojas policija, bieži mainās. Izmaiņas notiek ne tikai sabiedrībā vai policijas spējā nodrošināt sabiedrisko kārtību un drošību, bet arī attiecībā uz risināmajām problēmām un policijas lomu sabiedrībā, kurai būtu jābalstās uz policijas un sabiedrības savstarpēju sadarbību.

Valsts kontroles ieskatā pašvaldībām, piedaloties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā un pieņemot lēmumus par institūciju izveidošanu, kurām tiks uzticēti sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanas uzdevumi, ir svarīgi noskaidrot gan sabiedrības intereses un viedokli, gan arī apzināt un novērtēt objektīvo situāciju sabiedriskās kārtības jomā, lai izstrādātu rīcības plānus identificēto risku un problēmu risināšanai.

Valsts kontrole pašvaldībās ir veikusi vairākas revīzijas, kurās tika pārbaudīta pašvaldību vairāku autonomo funkciju izpilde un darbību atbilstība normatīvo aktu prasībām. Revīziju rezultāti norāda, ka pašvaldībās vēl arvien tiek identificētas vairākas sistēmiskas problēmas, kas ir jārisina, lai pašvaldības ar finanšu līdzekļiem rīkotos gan likumīgi, gan lietderīgi.

Pašvaldībās bieži vien trūkst skaidra redzējuma par pašvaldības attīstību un funkciju izpildīšanas iespējām. Pašvaldības savus risināmos jautājumus neiekļauj atbilstošos plānošanas dokumentos, lai tie būtu praktiski izmantojami kā vadības instrumenti noteikto uzdevumu izpildei un mērķu sasniegšanai.

Revīzija tika veikta, lai pievērstu pašvaldību lielāku uzmanību veicamajiem uzdevumiem, darbībām un pienākumiem, piedaloties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā savā administratīvajā teritorijā.

Revīzija ir veikta, lai pievērstu pašvaldības uzmanību veicamajiem uzdevumiem, darbībām un pienākumiem, piedaloties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā savā administratīvajā teritorijā.

Galvenie secinājumi

Lai gan Amatas novada pašvaldības (turpmāk tekstā – Pašvaldība) administratīvajā teritorijā revidējamā laika posmā sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanu, tajā skaitā Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanas kontroli, galvenokārt veic Valsts policija, tomēr revīzijā tika saskatītas iespējas Pašvaldībai aktīvāk līdzdarboties sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā.

Pašvaldības darbības sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanas efektivitātes novērtēšanai būtisks priekšnoteikums ir pastāvošo problēmu identificēšana un risināšana – apzinot risināmās problēmas un to apmērus, kā arī nosakot to risināšanas prioritātes. Pašvaldība, neveicot minētās darbības, nevar nodrošināt mērķtiecīgu darbību.

Revīzijas laikā, vērtējot sabiedriskās kārtības nodrošināšanā risināmo problēmu atbilstību sabiedrības interesēm un objektīvajai situācijai, kas bija viens no revīzijā izvirzītajiem un ar Pašvaldību saskaņotajiem kritērijiem, secinām, ka Pašvaldības vadībai un Valsts policijas pārstāvim ir līdzīgi uzskati par nozīmīgākajām sabiedriskās kārtības un drošības problēmām Pašvaldībā. Arī Pašvaldības apkopotā administratīvo pārkāpumu statistika liecina, ka izskatītie administratīvie pārkāpumi atbilst aktuālākajām sabiedriskās kārtības un drošības problēmām un to nozīmīgumam.

Lai gan Pašvaldības attīstības programmā ir iekļautas/paredzētas sabiedriskās kārtības nodrošināšanas aktivitātes, tomēr tām nav noteikti izmērāmi sasniedzamie rezultatīvie rādītāji, kas norāda uz risku, ka plānoto pasākumu īstenošana nav mērķtiecīga.

Savukārt izvirzīto kritēriju Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanas kontroles efektivitātē nevarēja novērtēt, jo Pašvaldībā nebija neviena administratīvo pārkāpumu protokola par saistošo noteikumu neievērošanu un kontrolē iesaistīto institūciju prakse – neuzskaitīt veikto pārbaužu skaitu – liedza iespēju novērtēt, vai to darbības rezultātā administratīvo pārkāpumu skaits ir samazinājies.

Pašvaldība saistošo noteikumu ievērošanas kontroli ir pilnvarojusi veikt Pašvaldības amatpersonas – domes deputātus, iestāžu vadītājus un citas amatpersonas, kas darbojas līdzās Valsts policijai. Tomēr neveicot mērķtiecīgu kontroles darbību saskaņošanu, nevar nodrošināt kontroles procesā iesaistīto resursu pilnvērtīgu izmantošanu saistošo noteikumu ievērošanas progressa sasniegšanai.

Pašvaldība sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanai nav plānojusi un izlietojusi finanšu līdzekļus, tāpēc revīzijā netika vērtēts finanšu līdzekļu izlietojuma ekonomiskums.

Tā kā Pašvaldībā nav izveidota Pašvaldības policija vai cita institūcija sabiedriskās kārtības nodrošināšanai, revīzijā netika vērtēta likumā “Par policiju” noteikto uzdevumu izpilde sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā.

Būtiskākie ieteikumi

Pamatojoties uz likumības un lietderības revīzijā konstatēto un mūsu secinājumiem, aicinām Pašvaldību novērst sabiedriskās kārtības nodrošināšanas organizēšanā konstatētos trūkumus.

Lai turpmāk veicinātu efektīvāku sabiedriskās kārtības nodrošināšanu, Valsts kontrole iesaka Pašvaldībai veikt šādu darbību izpildi:

- ☉ savas kompetences ietvaros izvērtēt iespējas veikt pasākumus, lai mazinātu apstākļus, kas kavē sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanu atbilstoši sabiedrības vajadzībām un objektīvajai situācijai;
- ☉ izstrādāt Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanas kontrolē iesaistīto institūciju darbības (sadarbības) plānu un atskaišu saturu, nosakot kritērijus, pēc kuriem tiks vērtēts saistošo noteikumu ievērošanas progress.

Revīzijas ziņojuma struktūra

Informācija revīzijas ziņojumā izklāstīta šādā secībā:

- ☉ sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanas jomas apraksts;
- ☉ īss Pašvaldības raksturojums un informācija par to, kā tiek reglamentēta sabiedriskās kārtības nodrošināšana Pašvaldībā;
- ☉ revīzijas konstatējumi, secinājumi un ieteikumi, sadalot tos divās apakšnodaļās; kur ievadā ir sniegts Valsts kontroles viedoklis, būtiskākie secinājumi, kas turpmāk pamatoti ar revīzijas konstatējumiem;
- ☉ Pašvaldības sniegtais viedoklis par veikto revīziju;
- ☉ revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes.

Revīzijas ziņojuma pirmajā apakšnodaļā ir sniegta informācija par veikto iedzīvotāju aptauju un Pašvaldības un sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju pašnovērtējumu, kā arī vērtēts, vai Pašvaldība ir identificējusi risināmās problēmas sabiedriskās kārtības nodrošināšanā.

Revīzijas ziņojuma otrajā apakšnodaļā ir vērtēts tas, kā tiek veikta Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanas kontrole un izvērtēti darba rezultāti.

Lai novērstu revīzijā konstatētos trūkumus, Pašvaldībai:

jāizvērtē iespējas veikt pasākumus, lai sekmētu sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanu

jāizstrādā darbības (sadarbības) plāns Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanas kontroles nodrošināšanai

Kopsavilkums

Sabiedriskās kārtības nodrošināšanas jomas apraksts

Secinājums

Pamatojums

Ieteikums

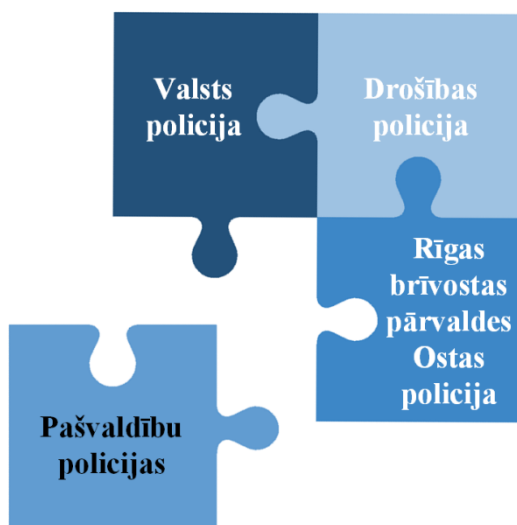
Pašvaldības viedoklis

Revīzijas raksturojums

Sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanas jomas apraksts

Kas valstī nodarbojas ar sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanu?

Sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā valstī ir iesaistīta galvenokārt Valsts policija, Drošības policija, Rīgas brīvostas pārvaldes Ostas policija un pašvaldību izveidotās policijas (skatīt 1. attēlu).

1. attēls. Sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā iesaistītās institūcijas.

Valsts policijas un pašvaldību policijas iesaistītie cilvēku resursi sabiedriskās kārtības nodrošināšanā 2016. gada decembrī valstī kopumā bija 5981 policijas darbinieks, tajā skaitā pašvaldību policijas institūcijās 2128 darbinieki¹ un Valsts policijā 3853 darbinieki².

Saskaņā ar Nacionālās drošības likumu³ pašvaldībām ir jānodrošina sabiedriskā kārtība savā administratīvajā teritorijā, tāpēc atbilstoši likumā⁴ noteiktajam viena no pašvaldību autonomajām funkcijām ir sabiedriskās kārtības nodrošināšana, žūpības un netiklības apkarošana.

Minētās funkcijas īstenošanai pašvaldība atbilstoši likumam "Par policiju" ir tiesīga veidot pašvaldības policiju⁵, kuras pienākumos ietilpst:

- ☉ likumpārkāpumu profilakse;
- ☉ par administratīvajiem pārkāpumiem aizturētu un arestētu personu apsargāšana un konvojēšana;
- ☉ kontrole pār to, kā tiek izpildīti pašvaldību apstiprinātie noteikumi, par kuru pārkāpšanu paredzēta administratīvā atbildība, kā arī naudas sodu uzlikšana par šo noteikumu pārkāpšanu un to piedzīšana;

Pašvaldības policijas
pienākumi:

likumpārkāpumu profilakse

aizturētu un arestētu personu
apsargāšana un konvojēšana

pašvaldības saistošo
noteikumu izpildes kontrole

Valsts policijas un Drošības
policijas atbalstīšana

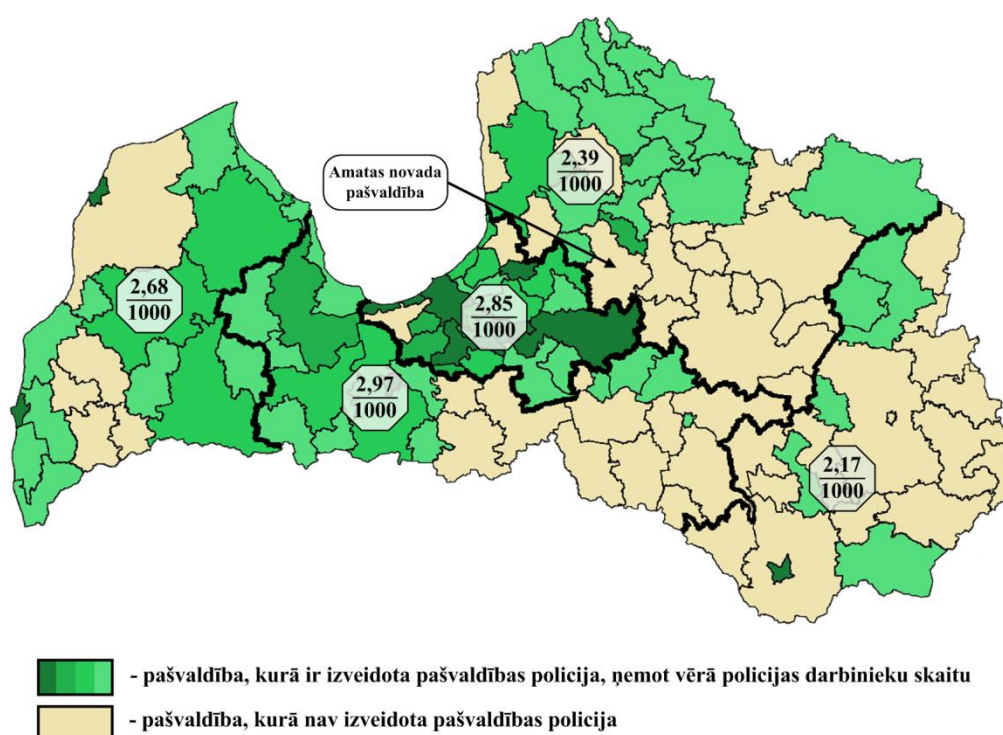

tūlītēju draudu novēršana

- ☉ Valsts policijas un Drošības policijas atbalstīšana sabiedrības drošības garantēšanā un noziedzības apkarošanā;
- ☉ tūlītēju draudu novēršana, ja persona, kas atrodas mājoklī vai tā tuvumā, var nodarīt kaitējumu aizsargājamās personas dzīvībai, brīvībai vai veselībai, līdz tiesa izskata jautājumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību.

Minētos pienākumus pašvaldība Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā var deleģēt arī citai pašvaldībai⁶.

Revidējamā laika posmā pašvaldības policiju bija izveidojušas astoņas republikas pilsētu un 64 novadu pašvaldības. Informācija par republikas pilsētām un novadiem, kuros ir un kuros nav izveidota pašvaldības policija, pēc ģeogrāfiskā izvietojuma ir redzama 2. attēlā.

2. attēls. Pašvaldības, kurās ir un kurās nav izveidota pašvaldības policija, un kopējais policijas darbinieku skaits uz 1000 iedzīvotājiem Latvijas reģionos 2016. gada decembrī.

Kopējie sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā Valsts un pašvaldību policijā iesaistītie cilvēku resursi Latvijas reģionos uz 1000 iedzīvotājiem ir no 2,17 darbiniekiem Latgales reģionā līdz 2,97 darbiniekiem Zemgales reģionā (skatīt 2. attēlu).

No revīzijas apjomā iekļautajām 15 pašvaldībām – astoņas pašvaldības (Ventspils pilsēta, Baldones, Cēsu, Krāslavas, Ķekavas, Pārgaujas, Pāvilostas un Smiltenes novads) ir izveidojušas pašvaldības policiju, četras pašvaldības (Rēzeknes pilsēta un Amatas, Dagdas un Līvānu novads) nav izveidojušas pašvaldības policiju un trīs pašvaldības (Apes, Ikšķiles un Inčukalna novads) pašvaldības policijas pienākumu veikšanu ir deleģējušas citai pašvaldībai.

Viens no sabiedrisko kārtību un drošību raksturojošiem rādītājiem valstī ir noziedzīgo nodarījumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem, kas 2016. gadā atbilstoši Centrālajā statistikas pārvaldē pieejamajiem datiem⁷ pašvaldībās bija no 6,63 nodarījumiem Vārkavas novadā līdz 41,89 nodarījumiem Dundagas novadā.

Revīzijas apjomā iekļauto pašvaldību sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistītie resursi un statistiskie rādītāji par noziedzīgiem nodarījumiem ir sniegti 1. tabulā.

1. tabula

Sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā iesaistītie finanšu un cilvēku resursi un statistiskie rādītāji par noziedzīgiem nodarījumiem pašvaldībās 2016. gadā.

Nr. p.k.	Pašvaldības nosaukums	Iedzīvotāju skaits pašvaldībā	Izdevumi pašvaldības policijai (euro)	Izdevumi vidēji uz vienu iedzīvotāju (euro)	Pašvaldības policijas darbinieku skaits	Noziedzīgu nodarījumu skaits	Noziedzīgu nodarījumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem	Vieta valstī*
1	2	3	4	5=4/3	6	7	8=7/3	9
1.	Ikšķiles novads	9369	174 829	18,66	13	85	9,07	9
2.	Baldones novads	5416	145 200	26,81	10	50	9,23	12
3.	Pāvilostas novads	2658	36 019	13,55	4	29	10,91	21
4.	Dagdas novads	7460	0	0	0	93	12,47	33
5.	Apes novads	3528	0	0	9**	47	13,32	38
6.	Ķekavas novads	22 745	577 397	25,39	35	307	13,5	40
7.	Inčukalna novads	7679	146 051	19,02	11	106	13,8	43
8.	Līvānu novads	11 473	0	0	0	161	14,03	46
9.	Pārgaujas novads	3815	25 411	6,66	1	60	15,73	60
10.	Smiltenes novads	12 472	164 802	13,21	9	216	17,32	67
11.	Amatas novads	5337	0	0	0	100	18,74	77
12.	Ventspils pilsēta	35 903	1 463 700	40,77	75	797	22,2	96
13.	Rēzeknes pilsēta	28 692	0	0	0	737	25,69	104
14.	Cēsu novads	16 830	253 960	15,09	16	440	26,14	105
15.	Krāslavas novads	15 436	92 943	6,02	6	468	30,32	110

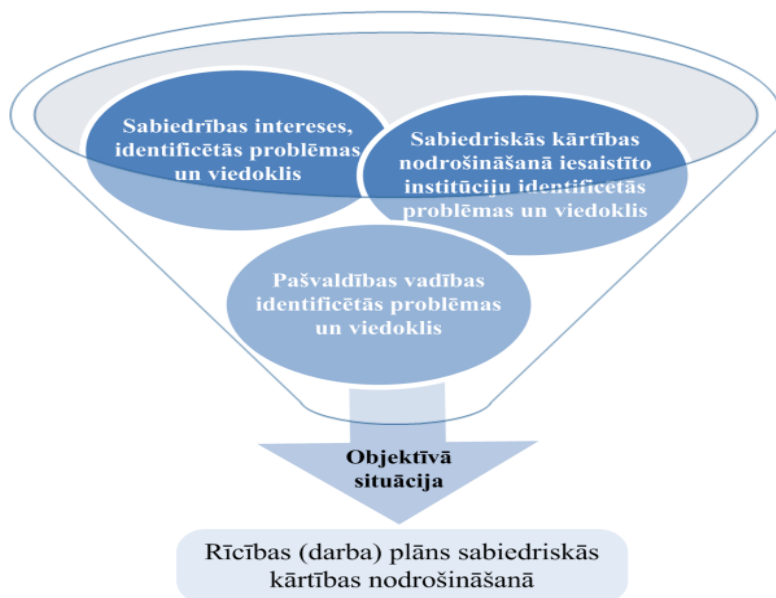
* Pašvaldības vieta valstī, vērtējot noziedzīgo nodarījumu skaitu uz 1000 iedzīvotājiem.

** Smiltenes novada pašvaldības policijas darbinieku skaits.

Tā kā pašvaldība, veicot savas likumā noteiktās funkcijas un pienākumus, rīkojas ar nodokļu maksātāju budžetā samaksāto naudu, iedzīvotājiem ir svarīgi, lai pašvaldība ar tās rīcībā esošo mantu un finanšu līdzekļiem rīkotos likumīgi un ekonomiski.

No likuma “Par pašvaldībām” izriet, ka pašvaldībai, nodrošinot likumos noteikto funkciju izpildi, ir jāievēro valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses⁸.

Revidentu ieskatā pašvaldībai, piedaloties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā savā administratīvajā teritorijā, ir svarīgi noskaidrot gan sabiedrības intereses un viedokli, gan arī apzināt un novērtēt objektīvo situāciju sabiedriskās kārtības jomā, lai izstrādātu rīcības plānu identificēto risku un problēmu risināšanai (skatīt 3. attēlu).

3. attēls. Problēmu identificēšana un objektīvās situācijas novērtēšana sabiedriskās kārtības nodrošināšanā.

Sabiedriskās kārtības nodrošināšana Pašvaldībā

Pašvaldības raksturojums

Pašvaldība atrodas Vidzemes plānošanas reģionā 36 km attālumā no Valmieras, 78 km attālumā no Rīgas un robežojas ar Līgatnes, Siguldas, Cēsu, Pārgaujas, Mālpils, Ogres, Ērgļu un Vecpiebalgas novadu.

Pašvaldības sastāvā ietilpst Amatas, Drabešu, Nītaures, Skujenes un Zaubes pagasts. Novada kopējā platība ir 741,8 km².

Pašvaldības teritoriju šķērso valsts galvenais autoceļš A2 Rīga–Veclaicene un dzelzceļš Rīga–Valmiera.

Atbilstoši Centrālajā statistikas pārvaldē pieejamajiem datiem⁹ Pašvaldībā 2016. gada sākumā bija 5 337 iedzīvotāji, kas ir 0,27 % no kopējā iedzīvotāju skaita Latvijā (1 968 957 iedzīvotāji).

Pašvaldības teritorijas attīstības indekss 2016. gadā bija negatīvs (0,031), kas Pašvaldību ierindo 38. vietā starp 110 Latvijas novadu pašvaldībām¹⁰. Attīstības teritorijas indekss ir svarīgāko teritoriju (pašvaldību) attīstību raksturojošo statistikas pamatrādītāju standartizēto vērtību summa, un to izmanto, lai uzraudzītu un novērtētu reģionālo attīstību, valstī īstenoto politiku, tajā skaitā, sniedzot atbalstu atbildīgajām institūcijām attīstības plānošanas dokumentu, tiesību aktu, valsts, ES un ārvalstu finanšu atbalsta pasākumu izstrādāšanā¹¹.

Pašvaldība nav izveidojusi pašvaldības policiju, un ar sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanu, tajā skaitā Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanas kontroli, Pašvaldības administratīvajā teritorijā atbilstoši likumā “Par policiju” noteiktajai kompetencei nodarbojas Valsts policijas struktūrvienības.

Saskaņā ar Valsts kasē iesniegtajiem pārskatiem¹² Pašvaldības budžeta izdevumus sabiedriskās kārtības un drošības jomā revidējamā laika posmā veidoja tikai Amatas novada bāriņtiesas uzturēšanas izdevumi, savukārt Amatas novada Administratīvās komisijas (turpmāk tekstā – Administratīvā komisija) izdevumi ir iekļauti budžeta ekonomiskās klasifikācijas kodā “Vispārīgie valdības dienesti”.

Kur atrodas Amatas novads?

Vai Pašvaldības darbība sabiedriskās kārtības nodrošināšanā ir efektīva?

Pašvaldības veiktās darbības sabiedriskās kārtības nodrošināšanā revidējamā laika posmā nav vērtējamās kā mērķtiecīgas – uz konkrētiem sasniedzamajiem rezultātiem vērstas –, jo:

- ✓ Pašvaldības vadība nav identificējusi risināmās problēmas sabiedriskās kārtības jomā;
- ✓ Pašvaldības attīstības programmā paredzētajām aktivitātēm nav noteikti izmērāmi sasniedzamie rezultātīvie rādītāji.

Revīzijas laikā iegūtais Pašvaldības vadības pašnovērtējums un Valsts policijas pārstāvja sniegtais viedoklis norāda uz nepieciešamību Pašvaldībai pilnveidot sabiedriskās kārtības un drošības jomā veicamās aktivitātes.

Tā kā Pašvaldības rīcībā nav informācijas par Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanas kontrolē iesaistīto institūciju un amatpersonu veikto pārbaužu skaitu un biežumu, revīzijā nevarēja novērtēt administratīvo pārkāpumu skaita izmaiņu rezultātā panāktos uzlabojumus.

Valsts pārvaldes principi un citi Valsts pārvaldes iekārtas likuma noteikumi ir attiecināmi arī uz iestādēm, kuras nav padotas Ministru kabinetam¹³.

Saskaņā ar valsts pārvaldes principiem pašvaldības kā valsts pārvaldes institūcijas darbs ir jāorganizē pēc iespējas efektīvi un tās institucionālā sistēma ir pastāvīgi jāpārbauda un, ja nepieciešams, jāpilnveido, izvērtējot arī funkciju apjomu, nepieciešamību un koncentrācijas pakāpi, normatīvā regulējuma apjomu un detalizāciju, kā arī apsverot deleģēšanas iespējas vai ārpakalpojuma izmantošanu.¹⁴

Starptautisko Augstāko revīzijas iestāžu (angļu valodā *The International Standards of Supreme Audit Institutions – ISSAI*) standartā ISSAI 300, kas nosaka lietderības revīziju veikšanas pamatprincipus, efektivitātes princips nozīmē to, ka ir jāizpilda izvirzītie mērķi un jāsasniedz plānotie rezultāti¹⁵.

Vērtējot darba efektivitāti, ir jāņem vērā:

- ☉ uzdevumi, kurus jārisina, un šo uzdevumu nozīmīgums;

- ☑ šķēršļi, kurus jāpārvar mērķa sasniegšanai;
- ☑ sasniegtais un sasniedzamais rezultāts¹⁶.

Revīzijas laikā ar Pašvaldību tika saskaņoti divi kritēriji Pašvaldības darbības sabiedriskās kārtības nodrošināšanā efektivitātes izvērtēšanai:

- ☑ vai Pašvaldības faktiskās darbības sabiedriskās kārtības nodrošināšanā atbilst sabiedrības vajadzībām un objektīvajai situācijai (identificētajām risināmajām problēmām);
- ☑ vai Pašvaldības darbības rezultātā ir samazinājies administratīvo pārkāpumu skaits, tajā skaitā samazinājies Pašvaldības saistošo noteikumu neievērošanas gadījumu skaits.

Ņemot vērā to, ka revīzijas laikā netika veikta Pašvaldības iedzīvotāju aptauja, efektivitātes izvērtējumam kritērijā par Pašvaldības faktisko darbību sabiedriskās kārtības nodrošināšanā atbilstību sabiedrības vajadzībām un objektīvajai situācijai revīzijas ziņojuma pirmajā apakšnodaļā ir apkopots Pašvaldības vadības un Valsts policijas pārstāvja viedoklis, kas iegūts revidentu veiktajā aptaujā (skatīt Pielikumu).

Pašvaldības darbības efektivitātes izvērtējums, pēc saskaņotā kritērija par administratīvo pārkāpumu skaita izmaiņām Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanas kontrolē, ir sniegts revīzijas ziņojuma otrajā apakšnodaļā.

Par ko liecina sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbības efektivitātes pašnovērtējums?

Revīzijas laikā iegūtais Pašvaldības vadības pašnovērtējums un Valsts policijas pārstāvja viedoklis norāda uz nepieciešamību pilnveidot sabiedriskās kārtības un drošības jomā veicamās aktivitātes.

Iedzīvotāju apmierinātības pētījumi ir viens no veidiem, kā noskaidrot, vai tiek ievērotas attiecīgās teritorijas iedzīvotāju intereses, tajā skaitā sabiedriskās kārtības un drošības jomā.

Pašvaldība revidējamā laika posmā nav veikusi iedzīvotāju aptauju par sabiedriskās kārtības un drošības jautājumiem.

Revīzijā, aptaujājot četrus Pašvaldības vadības pārstāvjus un vienu Valsts policijas atbildīgās struktūrvienības pārstāvi, kas veic savus uzdevumus Pašvaldības administratīvajā teritorijā, tika iegūts sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbinieku viedoklis par sabiedrisko kārtību un drošību Pašvaldībā.

Revidentu veiktajā aptaujā tika iegūti un analizēti dati par:

- ☉ informētību par Valsts policijas darbu un aktuālajām sabiedriskās kārtības un drošības problēmām;
- ☉ attieksmi pret sabiedrisko kārtību un drošību un problēmām;
- ☉ sadarbību ar Valsts policiju un atbalstu sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā.

Informētība par Valsts policijas darbu un aktuālajām sabiedriskās kārtības un drošības problēmām

Pašvaldības vadības un Valsts policijas pārstāvja ieskatā iedzīvotājiem papildus būtu jāatgādina par dažādām akcijām, reidiem, patrulēšanas aktivitātēm un jāsniedz informācija par aktuālajām drošības problēmām, piemēram, notikušajām zādzībām, kā arī par sadarbības iespējām ar Valsts policiju.

Pašvaldības vadības un Valsts policijas pārstāvja viedokļu apkopojums par iedzīvotāju informētību par Valsts policijas darbu un piemērotākajiem informācijas sniegšanas līdzekļiem ir redzams 4. attēlā.

Iedzīvotāju informētība par Valsts policijas darbu:		Piemērotākie informācijas sniegšanas veidi:	
Pašvaldības vadība	Drīzāk ir informēti 	 Plašsaziņas līdzekļi	 Policijas rīktoie informatīvie pasākumi
Valsts policija	Drīzāk ir informēti 	 Plašsaziņas līdzekļi	 Informatīvie materiāli (bukleti)

4. attēls. Pašvaldības vadības un Valsts policijas viedokļi par iedzīvotāju informētību par Valsts policijas darbu un piemērotākajiem informācijas sniegšanas veidiem.

Informēšanai par policijas darbu vietējā līmenī ir tieša saistība ar sabiedrības uzticēšanās pieaugumu policijas darbam¹⁷.

Tāpat pēc analogijas informēšanai par sabiedrisko kārtību vietējā līmenī ir tieša saistība arī ar sabiedrības apmierinātības un vēlmes līdzdarboties pieaugumu.

Revidentu ieskatā iedzīvotāju uzticēšanās, apmierinātība un vēlme līdzdarboties ir cieši saistīta ar iedzīvotāju informētības līmeņa celšanu un, paaugstinoties informētībai, var paaugstināties arī iedzīvotāju uzticēšanās, apmierinātība un vēlme sniegt atbalstu Valsts policijai.

Ievērojot iepriekš minētās kopsakarības un revidentu veiktajā aptaujā sniegto vērtējumu (skatīt Pielikuma 2. punktu) par uzskatiem saistībā ar iedzīvotāju apmierinātību ar sabiedriskās kārtības nodrošināšanu

Pašvaldībā, Pašvaldība, sniedzot ieguldījumu iedzīvotāju informētības līmeņa celšanā, var sekmēt uzlabošanu arī šajos rādītājos.

Pašvaldības vadības un Valsts policijas pārstāvja viedokļu apkopojums par iedzīvotāju uzticēšanos Valsts policijai un tās darba novērtējums ir sniegts 5. attēlā.

Iedzīvotāju uzticēšanās Valsts policijai:		Valsts policijas darba novērtējums:	
Pašvaldības vadības viedoklis	“Drīzāk uzticas” 	Pašvaldības vadības vērtējums	“Drīzāk pozitīvs”
Valsts policijas viedoklis	“Drīzāk uzticas” 	Valsts policijas vērtējums	“Drīzāk pozitīvs”

5. attēls. Pašvaldības vadības un Valsts policijas viedokļi par iedzīvotāju uzticēšanos Valsts policijai un tās darba novērtējums.

Sabiedriskās kārtības un drošības problēmu vērtējums Pašvaldībā

Revīzijas laikā Pašvaldībai tika lūgts sniegt informāciju par identificētajām un apkopotajām problēmām, kas Pašvaldības administratīvajā teritorijā ir risināmas sabiedriskās kārtības un drošības jomā.

Saskaņā ar Pašvaldības sniegto informāciju¹⁸ tā nav dokumentāli apkopojusi risināmās problēmas sabiedriskās kārtības un drošības jomā.

Pašvaldības vadības un Valsts policijas pārstāvja vērtējumā nozīmīgākās sabiedriskās kārtības un drošības problēmas ir saistītas ar jauniešu aktivitātēm un izraisītām problēmām, klaiņojošiem dzīvniekiem, ceļu satiksmes noteikumu neievērošanu, alkohola lietošanu, ģimenes un kaimiņu konfliktiem un citas problēmas (skatīt Pielikuma 1. attēlu).

Saskaņā ar Pašvaldības sniegto informāciju¹⁹ Administratīvā komisija revidējamā laika posmā izskatījusi 72 administratīvo pārkāpumu lietas, tajā skaitā:

- ☉ par smēķēšanu, ja to izdarījis nepilngadīgais (16 lietas 2015. gadā un 4 lietas 2016. gadā);
- ☉ par dzīvnieku turēšanas, labturības un pārvadāšanas prasību neievērošanu (8 lietas 2015. gadā un 6 lietas 2016. gadā);
- ☉ par pārkāpumiem, kas saistīti ar alkohola lietošanu (3 lietas 2015. gadā un 5 lietas 2016. gadā);
- ☉ par vardarbību pret bērniem vai bērna aprūpes pienākumu nepildīšanu (4 lietas 2015. gadā un 4 lietas 2016. gadā);
- ☉ par pārkāpumiem būvniecībā (3 lietas 2015. gadā un 4 lietas 2016. gadā);

- ☺ par bērnu izdarītajiem administratīvajiem pārkāpumiem, piemērojot audzinoša rakstura piespiedu līdzekļus (3 lietas 2015. gadā un 3 lietas 2016. gadā).

Administratīvās komisijas administratīvo pārkāpumu novēršanas darba statistika liecina, ka izskatītie administratīvie pārkāpumi pamatā atbilst respondentu nosauktajām aktuālākajām sabiedriskās kārtības un drošības problēmām un to nozīmīgumam.

Aptaujā Pašvaldības vadības un Valsts policijas pārstāvja vērtējumam tika piedāvāti 12 apgalvojumi par dažādiem Valsts policijas darba un sabiedriskās kārtības un drošības aspektiem (skatīt Pielikuma 2. attēlu).

Aptaujātie respondenti pauda kopumā pozitīvu attieksmi par tādiem Valsts policijas darba un sabiedriskās kārtības un drošības rādītājiem kā, piemēram, iedzīvotāju drošības izjūta un līmenis, policijas darbs, risinot iedzīvotāju problēmas, policijas un iedzīvotāju informētība drošības jautājumos.

Starp revidentu aptaujas rezultātiem akcentējams tas, ka Pašvaldības vadība un Valsts policijas pārstāvis piekrīt apgalvojumam, ka ikvienam iedzīvotājam pašam aktīvi jāiesaistās savas dzīves vietas drošības problēmu risināšanā. Šāda nostāja liecina, ka respondenti atzīst sabiedrības un kompetento institūciju kopīgas atbildības par drošību ideju un ir gatavi novērtēt pilsoniskās sabiedrības līdzdarību.

Sadarbība un atbalsts sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā

Revidentu veiktajā aptaujā noskaidrots, ka Pašvaldības vadība un Valsts policijas pārstāvis dažādi vērtē Pašvaldības sadarbību ar Valsts policiju. Valsts policijas pārstāvis to vērtēja drīzāk pozitīvi, savukārt Pašvaldības vadība to vērtēja apmierinoši (divi respondenti) un pozitīvi (divi respondenti) (skatīt Pielikuma 4. punktu).

Sadarbība izpaužas galvenokārt informācijas sniegšanā, kā arī, sabiedriskās kārtības nodrošināšanā Pašvaldības organizētajos publiskajos pasākumos, kopīgos informatīvos pasākumos, patrulēšanā un apsekošanā (piemēram, sadarbībā ar bāriņtiesu) probācijas darbā.

Ieteikums

Lai pilnveidotu sabiedriskās kārtības nodrošināšanu Pašvaldības administratīvajā teritorijā atbilstoši objektīvajai situācijai, Pašvaldībai savas kompetences ietvaros izvērtēt iespējas veikt pasākumus sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanai.

Vai Pašvaldībā tiek plānoti sabiedriskās kārtības un nodrošināšanas pasākumi un plānu izpilde tiek kontrolēta?

Pašvaldība kā novada attīstības stratēģijas vadošā institūcija revidējamā laika posmā nav nodrošinājusi priekšnoteikumus mērķtiecīgai novadā pastāvošo problēmu sabiedriskās kārtības un drošības jomā risināšanai, jo attīstības programmā paredzētajām aktivitātēm netiek noteikti izmērāmi sasniedzamie rezultātīvie rādītāji.

Pašvaldība saistošajos noteikumos ir noteikusi institūcijas un amatpersonas, kuras ir tiesīgas kontrolēt Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanu, tomēr to darbības rezultāti netiek kontrolēti. Pašvaldības rīcībā nav informācijas par Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanas kontrolē iesaistīto institūciju veikto pārbažu skaitu un biežumu, tāpēc revīzijā nevarēja novērtēt administratīvo pārkāpumu skaita izmaiņu rezultātā panāktos uzlabojumus.

Pašvaldība saistošo noteikumu ievērošanas kontroli ir pilnvarojusi veikt Pašvaldības amatpersonas – domes deputātus, iestāžu vadītājus un citas amatpersonas, kas darbojas līdzās Valsts policijai. Tomēr neveicot mērķtiecīgu kontroles darbību saskaņošanu, nevar nodrošināt kontroles procesā iesaistīto resursu pilnvērtīgu izmantošanu saistošo noteikumu ievērošanas progresa sasniegšanai.

Sabiedriskās kārtības nodrošināšanas darba plānošana un rezultatīvo rādītāju noteikšana

Saskaņā ar normatīvajā aktā²⁰ noteikto gada publiskajā pārskatā jānodrošina iestādes sasniegto rezultātu salīdzinājums ar attiecīgās iestādes attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem uzdevumiem un plānotajiem rezultātiem.

Pašvaldība attīstības programmas 2013. – 2019. gadam rīcības plānā ir noteikusi divas aktivitātes sabiedriskās kārtības un drošības jomā (skatīt 2. tabulu).

2. tabula

Pašvaldības attīstības programmas 2013.–2019. gadam rīcības plānā noteiktie pasākumi
sabiedriskās kārtības nodrošināšanai un sasniedzamie rezultatīvie rādītāji

Nr. p.k.	Rīcības (aktivitātes vai projekta) nosaukums	Plānotais darbības rezultāts	Izpildes termiņš	Atbildīgais	Finanšu resursi/avoti
1	2	3	4	5	
1.	Sadarbības uzlabošana ar drošības iestādēm un organizācijām	Efektīva sadarbība ar Valsts policiju, Ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, zemessardzi u.tml.	2013.–2019.	Pašvaldība	Pašvaldības valsts līdzekļi
2.	Pašvaldības policijas izveide	Izveidota pašvaldības policija (risinājums kopīgi ar Cēsu novadu).	2013.–2019.	Pašvaldība	Pašvaldības valsts līdzekļi

Minētajām aktivitātēm noteiktie darbības rezultāti ir vispārīgi un nav izmērāmi, piemēram, efektīva sadarbība ar Valsts policiju un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu.

Revīzijā konstatēts, ka Pašvaldība nav noteikusi katram gadam aktuālos uzdevumus sabiedriskās kārtības jomā, piemēram, kādi uzdevumi ir veicami sadarbības uzlabošanai ar drošības iestādēm un organizācijām.

Revīzijā noskaidrots, ka Pašvaldība nesagatavo arī ikgadējos pārskatus par paveikto un situāciju sabiedriskās kārtības jomā.

Pašvaldība ne attīstības plānošanas dokumentos²¹, ne publiskajos gada pārskatos par 2015. gadu un 2016. gadu nav norādījusi risināmās problēmas sabiedriskās kārtības nodrošināšanas jomā.

Sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbības rezultāti un panāktie uzlabojumi

Revīzijas laikā ar Pašvaldības vadību tika saskaņots Pašvaldības darbības efektivitātes rādītājs – panāktie uzlabojumi Pašvaldības izdoto saistošo noteikumu ievērošanā.

Kontroli pār pašvaldības domes izdoto saistošo noteikumu ievērošanu realizē attiecīgās domes pilnvarotas institūcijas (amatpersonas)²².

Revidējamā laika posmā Pašvaldībā bija spēkā saistošie noteikumi²³, kas noteica atbildību par:

- ⊙ nepiedienīgu uzvedību;
- ⊙ automašīnu mazgāšanu tam neparedzētā vietā;
- ⊙ sabiedrisko vietu piegružošanu, piesārņošanu, dedzināšanu;
- ⊙ alus vai citu apreibinošu vielu lietošanu dzīvojamo ēku koplietošanas telpās un sabiedriskajā transportā;
- ⊙ bērnu rotaļāšanos uz ielas braucamās daļas un būvlaukumos;
- ⊙ personu vecumā līdz 15 gadiem atrašanās sabiedriskās vietās bez pieaugušo klātbūtnes no plkst. 23.00 līdz plkst. 6.00;
- ⊙ publisku pasākumu organizēšanu bez Amatas novada domes atļaujas;

Pašvaldības attīstības
programmā
nav informācijas par
risināmajām problēmām un
sasniegtajiem rezultatīvajiem
rādītājiem sabiedriskās
kārtības nodrošināšanā.

- ☑ ubagošanu un zīlēšanu sabiedriskās vietās;
- ☑ bojātu mehānisko transporta līdzekļu turēšanu sabiedriskās vietās;
- ☑ dzīvojamo un sabiedrisko ēku un citu sabiedriskās nozīmes objektu bojāšanu vai iznīcināšanu;
- ☑ piemiņas vietu bojāšanu;
- ☑ zaļās zonas bojāšanu.

Pašvaldība saistošo noteikumu, par kuru neievērošanu paredzēta administratīvā atbildība²⁴, ievērošanas kontroli līdzās Valsts policijai ir pilnvarojusi²⁵ veikt arī Pašvaldības amatpersonas:

- ☑ Pašvaldības domes deputātus;
- ☑ izpilddirektoru;
- ☑ Apvienotās būvvaldes vadītāju un būvinspektoru;
- ☑ Teritorijas attīstības un nekustamā īpašuma nodaļas vadītāju un nodokļu administratoru;
- ☑ Sociālā dienesta vadītāju;
- ☑ Darba aizsardzības un ugunsdrošības nodaļas vadītāju;
- ☑ Valsts policijas kārtības policijas nodaļas inspektorus.

Pašvaldība nav noslēgusi līgumu ar Valsts policiju par sadarbību saistošo noteikumu ievērošanas kontrolē, kas arī ir atbildīga par saistošo noteikumu ievērošanas kontroli²⁶.

Šādi Pašvaldība nevar nodrošināt mērķtiecīgu kontroles darbību saskaņošanu ar Valsts policijas struktūrvienībām, lai novērstu iespējamu funkciju dublēšanās negatīvo ietekmi saistošo noteikumu ievērošanas kontrolē.

Pašvaldībā nav informācijas par administratīvajiem pārkāpumiem saistībā ar Pašvaldības saistošo noteikumu neievērošanu, tajā skaitā pa iepriekš minētajiem pārkāpumu veidiem, kā arī par kontrolē iesaistīto institūciju veikto pārbaužu skaitu.

Pašvaldība ir apkopojusi informāciju²⁷ par Administratīvās komisijas laika posmā no 2014. gada līdz 2016. gadam izskatītajiem 110 pārkāpumiem, kuriem administratīvā atbildība ir piemērota tikai pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa:

- ☑ 2014. gadā – 38 pārkāpumi;
- ☑ 2015. gadā – 42 pārkāpumi;
- ☑ 2016. gadā – 30 pārkāpumi.

Ieteikums

Lai varētu izvērtēt Pašvaldības saistošo noteikumu ievērošanas kontroles rezultātus, Pašvaldībai izstrādāt kontrolē iesaistīto institūciju darba organizēšanas (sadarbības) plānu un atskaišu saturu, nosakot kritērijus, pēc kuriem tiks vērtēts saistošo noteikumu ievērošanas progress.

Pašvaldības saistošo
noteikumu ievērošanas
kontroles rezultātus nevar
novērtēt, jo nav informācijas
par veikto pārbaužu un
konstatēto pārkāpumu skaitu.

Pašvaldības viedoklis

Par veikto revīziju

Revīzijas laiku un nepieciešamību nosaka revīzijas veicējs. Revīzija parādīja situāciju sabiedriskajā kārtībā un drošībā novadā noteiktajā laika posmā.

Par revīzijas secinājumiem

Amatas novada iedzīvotāju blīvums uz 1 km² ir 7 (novada platība 741,9 km²). Reti apdzīvotā lauku teritorijā sabiedriskās kārtības un normatīvu ievērošanas kontrole prasa citādu pieeju. Policijas darba nepietiekamības rezultātā sabiedriskās kārtības un kontroles nodrošināšanā, pašvaldības uzsāk savu kontrolējošo iestāžu veidošanu. Pašvaldības policijai nav pilnas tiesības rīcībai. Mūsaprāt, ir jāstiprina valsts policijas struktūras, kas profesionāli un pamatojoties uz pilnu likumdošanas bāzi nodrošina funkciju. Pašvaldībām būtu jāļauj sniegt atbalstu valsts policijai pašvaldības normatīvo aktu ievērošanas kontrolē.

Par revīzijas ieteikumiem

Valsts kontroles ieteikumi ir saprotami un turpmāk palīdzēs identificēt risināmās problēmas un noteikt izmērāmus sasniedzamos kritērijus sabiedriskās kārtības nodrošināšanā.

Par revīzijas ieteikumu ieviešanu

Amatas novada pašvaldībā darbu ir uzsācis administratīvais inspektors, kura uzdevums ir kontrolēt pašvaldības normatīvu ievērošanu, sabiedriskās kārtības problēmu risināšanu un palīdzības sniegšanu pašvaldības struktūrām (bāriņtiesa, sociālais dienests, Administratīvo pārkāpumu komisija). Pašvaldība 2018. gada budžetā ir paredzējusi līdzekļus inspektora darba nodrošināšanai. Pašvaldība turpmāk mērķtiecīgāk identificēs problēmas sabiedriskajā kārtībā, paredzēs kontroli sasniedzamajiem rādītājiem sabiedriskajā kārtībā.

Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes

Revīzijas mērķis

Revīzijas mērķis ir iegūt pārliecību, ka laika posmā no 2015. gada 1. janvāra līdz 2016. gada 31. decembrim Pašvaldības rīcība ar mantu un finanšu līdzekļiem, piedaloties sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā, ir efektīva, ekonomiska un atbilst normatīvo aktu prasībām.

Juridiskais pamatojums

Saskaņā ar Valsts kontroles likuma 2. pantu, Valsts kontroles 2016. gada darba plānu un Piektā revīzijas departamenta 2016. gada 5. decembra uzdevumu Nr. 2.4.1–47/2016 ir veikta likumības un lietderības revīzija “Vai pašvaldību rīcība ar mantu un finanšu līdzekļiem, piedaloties sabiedriskās kārtības un drošības

nodrošināšanā, ir efektīva, ekonomiska un atbilst normatīvo aktu prasībām?”.

Revīziju uzdots veikt vecākajam valsts revidentam Jurim Vēverim, valsts revidentēm Annai Bāzei un Vinetai Miķelsonei, valsts revidentiem-juristiem Aleksandrai Bērziņai (līdz 2017. gada 22. martam) un Gintam Puriņam un valsts revidenta palīgam Danielam Cjaputam. Par revīzijas norisi ir atbildīgs Piektā revīzijas departamenta direktors Edgars Korčagins un sektora vadītāja Elita Andruce.

Revidentu un revidējamās vienības atbildība

Revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem.

Pašvaldība ir atbildīga par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

Revīzijas apjoms

Revīzija ir veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem. Revīzija ir plānota un veikta tā, lai iegūtu pietiekamu pārlicību, ka revīzijas mērķis ir sasniegts un iegūtie pierādījumi ir pietiekami, atbilstoši un ticami.

Revīzija ir par laika posmu no 2015. gada 1. janvāra līdz 2016. gada 31. decembrim, bet daži darījumi ir vērtēti arī ārpus revidējamā laika posma.

Revīzijas apjomā iekļauta Pašvaldība kā likumā noteiktās pašvaldību autonomās funkcijas – piedalīties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā – īstenotāja.

Pārlicības iegūšanai par Pašvaldības darbību efektivitāti, ekonomiskumu un atbilstību normatīvo aktu prasībām, nodrošinot sabiedrisko kārtību, revīzijā tika pārbaudīti Pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti, Amatas novada domes lēmumi un citi dokumenti, kuros ir informācija par sabiedriskās kārtības nodrošināšanā veicamajiem uzdevumiem un risināmajām problēmām.

Revīzijas ierobežojumi

Revīzijā netika veikta Amatas novada iedzīvotāju aptauja sabiedrības viedokļa iegūšanai par risināmajām problēmām sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā, tāpēc revīzijā izvirzītais kritērijs par Pašvaldības faktisko darbību atbilstību sabiedrības vajadzībām un objektīvajai situācijai ir vērtēts tikai pēc Pašvaldības vadības pašnovērtējuma un Valsts policijas pārstāvja aptaujā sniegtās informācijas.

Tā kā sabiedriskās kārtības nodrošināšanai Pašvaldībā nav izveidota pašvaldības policija, tad revīzijā netika vērtēta Valsts policijai likumā “Par policiju” noteikto uzdevumu izpilde sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā.

Revīzija ir par laika posmu
no 2015. gada 1. janvāra līdz
2016. gada 31. decembrim.

Revīzijas kritēriji

Revīzijas jautājums Noteiktais kritērijs Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts?

Vai Pašvaldības darbība sabiedriskās kārtības nodrošināšanā ir efektīva?

<p>Vai faktiskās sabiedriskās nodrošināšanā (identificētajām risināmajām problēmām)?</p>	<p>Pašvaldības darbības kārtības atbilst vajadzībām</p>	<p>Sabiedriskās nodrošināšanā problēmu iedzīvotāju vajadzībām un objektīvajai situācijai.</p> <p>Ja problēmas sabiedriskās kārtības nodrošināšanas jomā tiek risinātas atbilstoši iedzīvotāju vajadzībām un objektīvajai situācijai, tad Pašvaldības īstenotās darbības ir efektīvas un atbilstošas esošajai situācijai.</p>	<p>⊙ Kritērijs sasniegts daļēji.</p> <p>Pašvaldības vadībai un Valsts policijas pārstāvim ir līdzīgi uzskati par nozīmīgākajām sabiedriskās kārtības un drošības problēmām Pašvaldībā. Nozīmīgākās sabiedriskās kārtības un drošības problēmas ir saistītas ar jauniešu aktivitātēm un izraisītām problēmām, klaiņojošiem dzīvniekiem, policistu trūkumu un nepietiekamu patrulēšanu, ceļu satiksmes noteikumu neievērošanu, alkohola lietošanu, ģimenes un kaimiņu konfliktiem.</p> <p>Arī Pašvaldības apkopotā administratīvo pārkāpumu statistika liecina, ka izskatītie administratīvie pārkāpumi atbilst aktuālākajām sabiedriskās kārtības un drošības problēmām un to nozīmīgumam.</p>
--	---	--	--

Tomēr Pašvaldības attīstības programmā paredzētajām aktivitātēm sabiedriskās kārtības nodrošināšanā nav noteikti izmērāmi sasniedzamie rezultātie rādītāji, kas norāda uz risku, ka minēto aktivitāšu un pasākumu īstenošana nav mērķtiecīga.

<p>Vai darbības rezultātā ir samazinājies administratīvo pārkāpumu skaits, tajā skaitā samazinājies saistošo noteikumu neievērošanas gadījumu skaits?</p>	<p>Administratīvo pārkāpumu (par kuriem ir sastādīti protokoli) skaits uz 1000 iedzīvotājiem.</p> <p>Ja administratīvo pārkāpumu skaits pie vienādiem kontroles pasākumiem samazinās, tad Pašvaldība sabiedriskās kārtības nodrošināšanas jomā ir darbojusies efektīvi.</p>	<p>⊙ Kritēriju nevar novērtēt.</p> <p>Tā kā Pašvaldībā nav informācijas par veikto pārbaužu skaitu un biežumu un Administratīvā komisija nav izskatījusi nevienu administratīvo pārkāpumu saistībā ar Pašvaldības saistošo noteikumu neievērošanu, par kuriem būtu noformēti administratīvo pārkāpumu protokoli, revīzijā izvirzīto kritēriju nevarēja novērtēt.</p>
---	---	---

Revīzijas metodes

Revīzijā izmantotas šādas galvenās metodes:

- ☑ analizēti ārējie normatīvie akti un identificētas prasības;
- ☑ vērtēti Pašvaldības izdotie tiesību akti un saistošie noteikumi;
- ☑ vērtēti Amatas novada domes pastāvīgo komiteju un domes sēžu protokoli;
- ☑ veiktas intervijas ar Pašvaldības vadības un Valsts policijas pārstāvjiem.

Revīzijas grupas vadītājs,
vecākais valsts revidents

J. Vēveris

Revīzijas grupa:

valsts revidente

A. Bāze

valsts revidente

V. Miķelsone

valsts revidents-jurists

G. Puriņš

valsts revidenta palīgs

D. Cjaputa

Pielikums. Sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbinieku pašnovērtējuma aptaujas rezultātu apkopojums.

Sabiedriskās kārtības nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbinieku pašnovērtējuma aptaujā tika iesaistīti četri Pašvaldības vadības pārstāvji un viens Valsts policijas atbildīgās struktūrvienības pārstāvis, kas veic savus uzdevumus Pašvaldības administratīvajā teritorijā.

Aptaujā tika iegūti dati par:

- ◆ informētību par Valsts policijas darbu un aktuālajām sabiedriskās kārtības un drošības problēmām;
- ◆ attieksmi pret sabiedrisko kārtību un drošību un problēmām Pašvaldībā;
- ◆ sadarbību un atbalstu sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā.

1. Informētība par policijas darbu un aktuālajām sabiedriskās kārtības un drošības problēmām

Aptaujā uzdotie jautājumi:

- ◆ *Cik lielā mērā par Valsts policijas darbu ir informēti iedzīvotāji un Pašvaldības vadība?*
- ◆ *Cik lielā mērā Pašvaldības vadība ir informēta par aktuālajām iedzīvotāju problēmām sabiedriskās kārtības un drošības jautājumu risināšanā?*
- ◆ *Kādu informāciju par savu darbu sniegusi Pašvaldībai Valsts policija revidējamā laika posmā?*
- ◆ *Kādu papildu informāciju par Valsts policijas darbu vēlētos saņemt iedzīvotāji un Pašvaldības vadība?*
- ◆ *Kādu papildu informāciju Valsts policija vēlētos saņemt no Pašvaldības?*
- ◆ *Vai Pašvaldība vēlētos iegūt papildu informāciju par aktuālajām iedzīvotāju drošības problēmām un to risināšanas iespējām?*
- ◆ *Kādas institūcijas pašvaldība redz kā partnerus šādas informācijas iegūšanai?*
- ◆ *Vai Valsts policija informē Pašvaldības vadību par aktuālajām iedzīvotāju drošības problēmām un to risināšanas iespējām?*
- ◆ *Kādu informāciju par aktuālajām iedzīvotāju drošības problēmām un to risināšanas iespējām pašvaldība ir ieguvusi 2015. un 2016. gadā?*
- ◆ *Kāds ir piemērotākais veids, kādā iedzīvotājiem sniegt informāciju par Valsts policijas darbu?*

Aptaujā iegūtie rezultāti:

- ☉ Revidentu veiktajā aptaujā Pašvaldības vadība un Valsts policijas pārstāvis norādīja, ka iedzīvotāji drīzāk ir informēti par Valsts policijas darbu.
- ☉ Pašvaldības vadības un Valsts policijas pārstāvja ieskatā iedzīvotājiem papildus būtu jāatgādina par dažādām akcijām, reidiem, patruļas aktivitātēm, jāsniedz informācija par aktuālajām drošības problēmām, piemēram, notikušajām zādzībām un sadarbības iespējām ar Valsts policiju.
- ☉ Revidentu veiktajā aptaujā par piemērotāko iedzīvotājiem nepieciešamās informācijas sniegšanas veidu Pašvaldības vadība un Valsts policijas pārstāvis atzina plašsaziņas līdzekļus (tajā skaitā Pašvaldības pārvaldītos). Trīs aptaujātie par piemērotiem atzina arī policijas rīkotus informatīvus pasākumus, bet Valsts policijas pārstāvis arī informatīvu bukletu izplatīšanu un informācijas sniegšanu personīgi no policijas darbiniekiem.
- ☉ Pašvaldības vadības pārstāvji uzskata, ka drīzāk ir informēti par Valsts policijas darbu. Pašvaldības vadības viedokļi atšķīrās par to, vai tā ir pilnībā vai drīzāk informēta par aktuālajām

iedzīvotāju drošības problēmām un to risināšanas iespējām, savukārt Pašvaldības vadība bija vienisprātis, ka Valsts policija drīzāk informē Pašvaldību par šīm problēmām un to risināšanas iespējām.

- ☉ Saskaņā ar divu Pašvaldības vadības pārstāvju viedokli Valsts policija sniedz Pašvaldībai informāciju par notikumiem novadā, to skaitu, notikumu analīzi un problēmām, kā arī par sastādītajiem administratīvo pārkāpumu protokoliem.
- ☉ Pašvaldības vadība, atbildot uz jautājumu, kādu informāciju par aktuālajām iedzīvotāju drošības problēmām un to risināšanas iespējām pašvaldība ir ieguvusi revidējamā laika posmā, norādīja, ka ir ieguvusi informāciju par nepieciešamību pēc pastiprinātas policijas kontroles, informāciju par problēmām ar jauniešiem, bērniem (tajā skaitā atkarību jautājumos), klaiņojošiem dzīvniekiem. Iegūta informācija arī par Administratīvajā komisijā saņemtajiem, Valsts policijas sastādītajiem administratīvo pārkāpumu protokoliem un komisijas lēmumu noraksti par izskatītajām administratīvo pārkāpumu lietām.
- ☉ Divi Pašvaldības vadības pārstāvji vēlētos iegūt papildu informāciju par aktuālajām iedzīvotāju drošības problēmām un to risināšanas iespējām. Šādas informācijas iegūšanas partneri Pašvaldības vadības ieskatā ir Valsts policija, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests un iedzīvotāji.
- ☉ Divi no Pašvaldības vadības pārstāvjiem vēlētos iegūt arī papildu informāciju par Valsts policijas darbu – sīkāku informāciju par drošības situāciju Pašvaldībā, par izmaiņām policijas darbinieku darba pienākumos to atvaļinājumu un citā laikā.
- ☉ Kā drīzāk informētu no Pašvaldības vadības puses par aktuālajām iedzīvotāju drošības problēmām un to risināšanas iespējām sevi novērtēja arī Valsts policijas pārstāvis, norādot, ka papildus no Pašvaldības vēlētos saņemt informāciju par publisko pasākumu organizēšanu.

2. Sabiedriskās kārtības un drošības problēmu vērtējums Pašvaldībā

Aptaujā uzdotie jautājumi:

- ◆ *Jūsaprāt, kas ir piecas nozīmīgākās sabiedriskās kārtības un drošības problēmas Pašvaldībā?*
- ◆ *Kādas Pašvaldības institūcijas ir iesaistītas šo problēmu risināšanā?*
- ◆ *Vai piekrītat apgalvojumam, ka:*
 - ◆ *Ja vien iespējams, iedzīvotāji izvairās vērsties Valsts policijā*
 - ◆ *Ikvienam iedzīvotājam pašam aktīvi jāiesaistās savas dzīves vietas drošības problēmu risināšanā*
 - ◆ *Iedzīvotāji jūtas drošāk, ja ikdienā redz Valsts policiju patrulējam savā apkaimē*
 - ◆ *Iedzīvotāji regulāri redz Valsts policijas darbiniekus, kas pilda savus pienākumus*
 - ◆ *Valsts policija risina arī mazus, sīkus likumpārkāpumus*
 - ◆ *Valsts policija ir viegli pieejama un sasniedzama*
 - ◆ *Iedzīvotāji savā pašvaldībā jūtas droši*
 - ◆ *Valsts policija ir labi informēta par drošības problēmām, kas uztrauc vietējos iedzīvotājus*
 - ◆ *Iedzīvotāji ir labi informēti par Valsts policijas darbu, kas pēdējā gada laikā veikts, lai nodrošinātu sabiedrisko kārtību un drošību Pašvaldībā*
 - ◆ *Sabiedriskā kārtība Pašvaldībā ir pilnībā nodrošināta*
 - ◆ *Valsts policija sekmīgi risina tās drošības problēmas, kas uztrauc vietējos iedzīvotājus*
 - ◆ *Valsts policija iesaista iedzīvotājus dažādu drošības problēmu risināšanā*

Aptaujā iegūtie rezultāti:

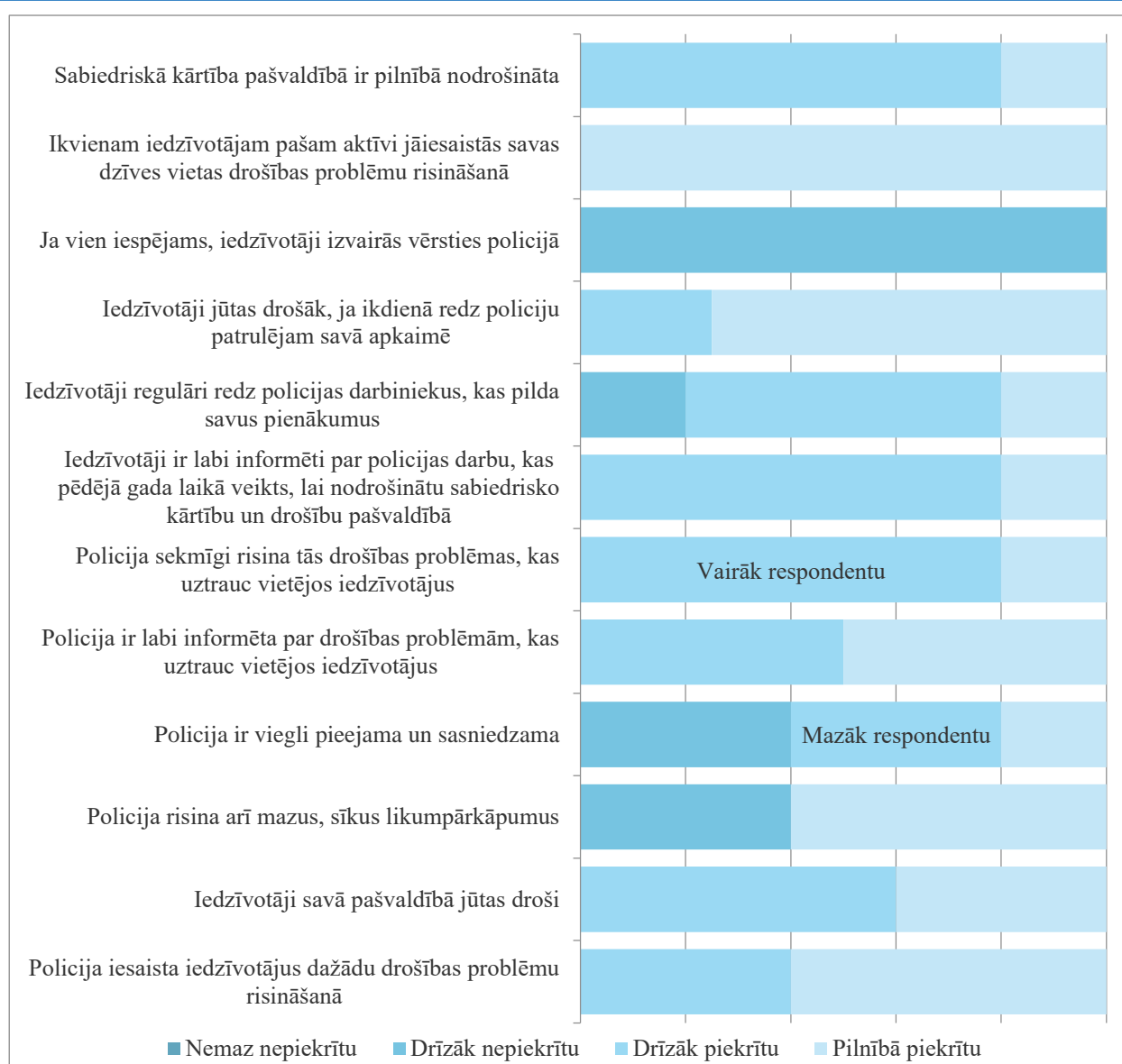
- ☉ Pašvaldības vadības un Valsts policijas pārstāvja vērtējumā nozīmīgākās sabiedriskās kārtības un drošības problēmas ir saistītas ar jauniešu aktivitātēm un izraisītām problēmām, tajā skaitā

alkohola lietošanu, klaiņojošiem dzīvniekiem, ceļu satiksmes noteikumu neievērošanu, alkohola lietošanu, ģimenes un kaimiņu konfliktiem un citas problēmas (skatīt 1. attēlu).

1. attēls. Nozīmīgākās sabiedriskās kārtības un drošības problēmas aptaujāto Pašvaldības vadības un Valsts policijas pārstāvja vērtējumā.

- ☉ Valsts policijas vērtējumā nozīmīgākos apdraudējumus rada pasākumu apmeklētāju izraisītas problēmas, alkohola lietošana un atskurbtuves trūkums, kā arī klaiņojoši dzīvnieki.
- ☉ Šo problēmu risināšanā pēc Pašvaldības vadības teiktā no Pašvaldības puses iesaistītās deputāti, bāriņtiesa, sociālais dienests, izglītības iestādes, pagastu pārvaldes un Administratīvā komisija. Savukārt nozīmīgākie partneri šo problēmu risināšanā ir Valsts policija, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, paši iedzīvotāji, kā arī sabiedriskās organizācijas un Pašvaldības darbinieki.
- ☉ Aptaujā Pašvaldības vadības un Valsts policijas pārstāvja vērtējumam tika piedāvāti 12 apgalvojumi par dažādiem Valsts policijas darba un sabiedriskās kārtības un drošības aspektiem (skatīt 2. attēlu).

2. attēls. Pašvaldības vadības un Valsts policijas pārstāvja attieksme pret dažādiem sabiedriskās drošības un kārtības jautājumiem.

- ☉ Aptaujātie piedāvātajiem apgalvojumiem lielākoties piekrīta drīzāk vai pilnībā, tādējādi paužot kopumā pozitīvu attieksmi pret tādiem Valsts policijas darba un sabiedriskās kārtības un drošības rādītājiem kā, piemēram, iedzīvotāju drošības izjūta un līmenis, policijas darbs, risinot iedzīvotāju problēmas, policijas un iedzīvotāju informētība drošības jautājumos.
- ☉ Respondenti kritiskāk vērtējuši to, vai policija ir viegli pieejama un sasniedzama un vai policija risina arī sīkus likumpārkāpumus. Nevienu nozīmīgi vērtēta arī policijas redzamība ikdienā, pildot savus pienākumus.
- ☉ Starp reidentu aptaujas rezultātiem akcentējams tas, ka Pašvaldības vadība un Valsts policijas pārstāvis pilnībā piekrīt apgalvojumam, ka ikvienam iedzīvotājam pašam aktīvi jāiesaistās savas dzīves vietas drošības problēmu risināšanā. Šāda nostāja liecina, ka respondenti atzīst sabiedrības

un kompetento institūciju kopīgas atbildības par drošību ideju un ir gatavi novērtēt pilsoniskās sabiedrības partnerību.

3. Sadarbība un atbalsts sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā

Aptaujā uzdotie jautājumi:

- ◆ *Kā Jūs vērtējat Pašvaldības sadarbību ar Valsts policiju?*
- ◆ *Kā izpaužas Pašvaldības un Valsts policijas sadarbība?*
- ◆ *Kāds atbalsts ir sniegts un kādā apmērā Valsts policijai 2015. un 2016. gadā?*

Aptaujā iegūtie rezultāti:

- ☺ Revidentu veiktajā aptaujā noskaidrots, ka Pašvaldības vadība un Valsts policijas pārstāvis dažādi vērtē Pašvaldības sadarbību ar Valsts policiju. Valsts policijas pārstāvis to vērtēja drīzāk pozitīvi, iepretim Pašvaldības vadībai, kas to vērtēja apmierinoši (divi respondenti) un pozitīvi (divi respondenti).
- ☺ Sadarbība izpaužas galvenokārt informācijas sniegšanā, kā arī sabiedriskās kārtības nodrošināšanā Pašvaldības organizētajos publiskajos pasākumos, kopīgos informatīvos pasākumos, patrulēšanā un apsekošanā (piemēram, ar bāriņtiesu), kā arī probācijas darbā.

Atsauces

- ¹ Revīzijā apkopotā informācija par darbinieku skaitu pašvaldību policijās 2016. gada decembrī.
- ² Valsts policijas 11.04.2017. vēstule “Valsts policijas Kārtības policijas amatpersonu skaits 2016. gada 31. decembrī”.
- ³ Nacionālās drošības likuma 17. panta 1. punkts.
- ⁴ Likuma “Par pašvaldībām” 15. panta pirmās daļas 12. punkts.
- ⁵ Likuma “Par policiju” 19. panta pirmā un otrā daļa.
- ⁶ Likuma “Par policiju” 19. panta pirmā daļa.
- ⁷ Centrālās statistikas pārvaldes dati 31.12.2016.
http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociala/Sociala__ikgad__sabkart/SK0021.px/?rxid= (resurss skatīts 10.08.2017.).
- ⁸ Likuma “Par pašvaldībām” 3. pants.
- ⁹ Centrālās statistikas pārvaldes dati 31.01.2016.
http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociala/Sociala__ikgad__iedz__iedzskaits/IS0042.px/table/tableViewLayout1/?xid=09cbdcf-2334-4466-bdf7-0051bad1dec1 (resurss skatīts 10.08.2017.).
- ¹⁰ Valsts reģionālās attīstības aģentūras informācija par teritorijas attīstības indeksiem:
http://www.vraa.gov.lv/lv/publikacijas/attistibas_indekss/. (resurss skatīts 10.08.2017.).
- ¹¹ Ministru kabineta 01.07.2014. noteikumu Nr. 367 “Reģionālās attīstības uzraudzības un novērtēšanas kārtība” 1. pielikums.
- ¹² Amatas novada pašvaldības Valsts kasē iesniegtie pārskati par budžeta izpildi 2015. un 2016. gadā: https://e2.kase.gov.lv/pub5.5_pasv/code/pub.php?module=pub (resurss skatīts 10.08.2017.).
- ¹³ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 3. panta trešā daļa.
- ¹⁴ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta desmitā daļa.
- ¹⁵ ISSAI 300 “Lietderības revīziju veikšanas pamatprincipi”: http://www.issai.org/en_us/site-issai/issai-framework/3-fundamental-auditing-principles.htm (resurss skatīts 05.10.2017.).
- ¹⁶ Valsts policijas darba efektivitātes vērtēšanas kritēriji: Valsts policijas pasūtītā pētnieciskā projekta pirmā posma materiāli. Rīga: Latvijas Policijas akadēmija, 2008.
- ¹⁷ I. Bērziņa-Ručere, I. Avota, N. Grūbis, M. Tošovskis. Uz sabiedrību vērsts policijas darbs Latvijā 2009.–2012. Pieredze un nākamie soļi. Valsts policija, 2012. – 45. lpp.
- ¹⁸ Amatas novada pašvaldības 23.01.2017. vēstule Nr. 3-8.1/1220160212/A072, Valsts kontroles 20.02.2017. intervijas protokols revīzijas lietā Nr. 2.4.1-47/2016.
- ¹⁹ Amatas novada pašvaldības Administratīvās komisijas 29.05.2017. vēstule Nr. 4.
- ²⁰ Ministru kabineta 05.05.2010. noteikumu Nr. 413 “Noteikumi par gada publiskajiem pārskatiem” 3. punkts.
- ²¹ Amatas novada attīstības programma 2013.–2019. gadam 43. lpp, pieejama:
<http://www.amatASNovads.lv/teritorijas-attistiba/citi-planosanas-dokumenti/>. (resurss skatīts 10.08.2017.).
- ²² Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 211.² pants.
- ²³ Amatas novada pašvaldības 28.02.2007. saistošie noteikumi Nr. 4 “Par sabiedrisko kārtību Amatas novadā”.
- ²⁴ Administratīvā atbildība var būt noteikta pašvaldības domes saistošajos noteikumos vai Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā.
- ²⁵ Amatas novada pašvaldības 28.02.2007. saistošie noteikumi Nr. 4 “Par sabiedrisko kārtību Amatas novadā”.
- ²⁶ Likuma “Par policiju” 12. panta pirmās daļas 4. punkts.
- ²⁷ Amatas novada pašvaldības Administratīvās komisijas 29.05.2017. atskaite Nr. 4 “Informācija par Amatas novada administratīvās komisijas izskatīto administratīvo pārkāpumu lietu skaitu un veidiem 2014., 2015., 2016. gadā”.